

EL LLENGUATGE

Uns mots
estRICTES

Bé que no sigui pas un mot gaire usual, el fet és que s'ha introduït en el nostre llenguatge col·loquial l'adjectiu «escuet» —o, si es vol, «esqüet»—, castellanisme evident, car no és sinó la catalanització arbitrària de la forma castellana «escueto». Hom sol dir que l'equivalència catalana d'aquest mot és *escarit*, adjectiu que el Diccionari Fabra defineix dient «pelat, nu, no cobert; fig. pelat, sense acompanyament de cap mena, sense adorns, circumloquis, etc.». Però caldria preguntar-se si en tots els casos en què s'usa el mot castellà —per exemple, referit a designacions personals— convé realment la forma *escarit*. Alguns diccionaris bilingües (castellà-català) proposen també d'altres solucions: així, el de J. Miracle, a més de *escarit* indica *ròneg*, i el de F. de B., que prescindeix de *escarit*, proposa *ròneg* i *broix*. Però tampoc no ens semblen un recurs suficient per a tots els casos en què trobem usada la forma castellanitzant.

En el seu Diccionari etimològic en curs de publicació —en què trobem també, és clar, abundant informació sobre *escarit*—, Joan Coromines dóna compte de l'existència del mot *esclat*, no recollit encara, diu, per altre lèxic que el vocabulari tortosí de Mestre i Noè, car es tracta d'un mot del migdia del Principat (del tot estrany a Barcelona i comarques centrals). Coromines diu que *esclat* és un «bell i utilíssim mot, per desgràcia enterament negligit per la nostra llengua literària». I, fe fet, indueix a usar-lo com a equivalent del castellà «escueto», «mot —diu— de sentit i forma tan semblants, però que difícilment hi pot tenir res a veure» —cal entendre, etimològicament. L'exemple que recull de l'ús d'aquest mot de N. Oller, ...*respongué amb un «no» esclat* (*L'Escanyapobres*), acaba d'invitar a tenir-lo en compte.

Hi ha, però, encara un altre adjectiu usat força sovint com a equivalent de «escueto», i àdhuc diríem ben espontàniament: *estRICTE*. Segons el Diccionari Fabra, un dels seus significats és «rigorosament limitat». No el proposa cap dels diccionaris bilingües que hem consultat, però sí alguns vocabularis de barbarismes, concretament el de Figueras i Poch i el de J. Miravittles. I, de memòria, podem citar un exemple del seu ús: *L'Ajuntament els erigi una làpida amb una inscripció estRICTA* (J. Perucho, *Roses, diables i somriures*).

Albert Jané